

Előzetési feltételek
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt, hova úgy a lap szelle mi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A király üzenete.

Ő Felsége, legkegyelmesebb királyunk, báró Bánffy miniszterelnökhöz a következő legfelsőbb kéziratot intézte:

Kedves báró Bánffy!

Óhajtván, hogy magyar székes fővárosnak erre alkalmas terei oly kisebb méretű szoborművekkel láttassanak el, melyek midőn a várost díszítik, egyszeremind a mult idők azon kiváló alakjainak emlékét örökítik meg, kik a nemzeti élet különböző téerein kitűntek, udvartartásom költségeinek terhére több évre terjedő beosztással megfelelő ösztöszégeket engedélyezek arra a célra, hogy a keresztény vallásért vértanúságot szenvedett Szent Gellért csanádi püspököt, a hitbuzgó Pázmány Péter esztergomi érseket, Boesky István és Bethlen Gábor erdélyi fejedelmeket, Hunyady János és Zrínyi Miklós, a haza és a kereszténység hős bajnokait, Pálffy János gróf, Magyarországnak a trón védelmében nagy érdemeket szerzett főhadparancsnokát, a honfoglalás történetét író Béla király Névtelen jegyzőjét, Verbóczy István, Magyarország nagyhirű jogtudósát és annak népszerű lantosát,

Tinódy Sebestyént ábrázoló szobrok készíttessenek és megbízom Önt ezen elhatározásom végrehajtásával

Budapest, 1897. szeptember 25.

FERENCZ JOZSEF s. k.

Bánffy báró s. k.

* * *

(L. I.) Négyszáz esztendő óta kevés ilyen tiszta és fényes napot ért meg a magyar hazafias érzület, mint mostanában.

A magyar állam ezeréves fája erős gyökereket mélyeszt a földbe és hatalmas hajtásokkal tesz bizonyosságot ifju erejéről.

Az egész ország örömben uszik: sik-jainkon végig szaguld a lelkesedés hangja: és legendás bérczeinkről szazszoros echóban dörög vissza közénk.

Megjár az a hang minden izület, s az ifjuság önbizalmát hordozza végig ereinkben.

A magyar népnek a szívében eddig is élt egy üzenet: egy drága emlék a dicsőséges, de egyszeremind szomorú, drága, de zivataros, sőt pusztító harczaiból.

Ez az újabb üzenet, mely a király nagy lelkének nemes sugallatából származott, a békeségnek, a vigasztaló, a

felejtető, a kibakító, a megnyugtató és nagyot teremtő szeretetnek az üzenete.

Ime a király böles és erős kezével széttépi utolsó foszlányait annak a ködfátyolnak, melyet elmult századoknak sok baja és sok büne, ezer rosszakarat és félreértés a magyar nemzeti élet napja elé vontak: s egy intésével a pokolba kergeti a nemzet és uralkodója közti bizalmatlanság lesekedő furiáit.

Ime a király nemesak meghódol a nemzeti kegyelet előtt, hanem példát mutat reá és jelzi vele, hogy a mult történelmi emlékeit velünk együtt megtisztelvén, élére akar állani azon kegyeletben kifejezett törekvéseinknek.

Ime a király tudunkra adja azt a meggyőződését, hogy a mult kegyelete nem jöhet ellentétbe a korona iránt való hódolatunkkal: mert mind a kettő egy forrásból buzog föl: a magyar sziv hagyományos hűségéből.

Megnyilik immár a dicsőséges mult: kilépnek belőle százados harcoknak hősei és krónikásai. A nagy király virágot hint lépteik elé és megkoszoruzza homlokukat: mert tudja, hogy drága az ő emlékük a mi szivünknek.

TÁRCZA.

Enyeden . . .

Ez a város, de nagy város —
Fényes idők nagy emléke . . .
Általérzik völgyén-halmán
A magyar sziv lüktetése.

Hej, fölötte, nem is oly rég —
Mennyi vihar átviharzott
S hogy megvívta mindannyiszor
Azt a dicső, fényes harcot!

Mint templomban járok benne
Sa szememből könny szökken ki —
Istenem, mily szép lett volna:
Itt nőni fel, itt születni . . .

Itt születni, lelkesedni
A magyarnak dicső multján,
Aztán . . . aztán keseregni
Csillagának elborultán.

Itt, hol annyi vértanunak
Domborulnak szent halmái,
Itt tanulni meg, hogy mint kell
A hazáért élni-halni!

Ez a város, de nagy város —
Fényes idők agg emléke . . .

Általérzik völgyén-halmán
A magyar sziv lüktetése

Nagy-Enyed. — Pakots József.

Valahol a . . .

Valahol a Maros partján
Lakik egy szép szöke kis lány —
Mindig vidám az orcája,
Csupa öröm nézni rája.

Valahol a Duna mentén
Lakik egy bús szöke legény —
Könnybe borult az orcája,
Csupa bánat nézni rája.

Nagy-Enyed. — Pakots József.

Elnöki megnyitó.

(Tartotta Sebestyén Sándor polgári iskolai tanító, az alsófehérmegyei általános tanító-egyesület 1897 szeptember 23-án tartott közgyűlésén).

Tisztelt köri gyűlés!
Kedves pályatársak!
Mélyen tisztelt Tanfelügyelő Ur!

Az isteni gondviselés úgy rendelte, hogy Alsó-Fehér vármegye kir. tanfelügyelője, dr. Havas Gyula, súlyos betegség okán hosszabb időre kénytelen volt azon munkakörből, melyet oly nagyon szeretett, melyet alapos készség és erős reátermettséggel töltött be, eltávozni.

Rövid itt lete alatt tapasztalt tanügyi férfinak, buzgó tevékenységű vezérnek mutatata be magát. A tanítóknak böles tanácsadója, nemes lelkű barátja vala! Súlyos betegséget aggódo részvétellel kísértük, s óhajtuk, hogy drága egészsége minél előbb helyre álljon!

Magyarország, szeretett hazánk tanügyének böles vezére, a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, dr. Wlassits Gyula, kegyes volt ezen üresen maradt fontos és nemzeti nagyságunk megteremtésében messze kiható állás terheit dr. Szabó Mihály segéd-tanfeligyelő gondjaira bízni. Kedves kötelességemnek ismerem, megragadni az alkalmat, hogy most, midőn először van szerencsénk köri gyűlésünkön tisztelhetni, őt körünk nevében őszinte ér-zülettel, szeretettel és tisztelettel üdvözöljem.

Még fiatal ember, telve nemes ügyse-retettel, pályája iránti lelkesedéssel, föl-övezte magára mindazon fegyvereket, a szakértelem, az emberszeretet, a vallásos-ság fénylő fegyvereit, melyek győzelemre vezetnek ama nagy küzdelemben, melyet azon lelkesítő gondolatért vívunk, hogy szeretett hazánk, mely fölött már ezer év veszélye át viharzott, legyen örök és magyar!

Dicsőség a királynak, aki a hagyományos előítéleteket a feltámasztottak koporsójába zárva, a mi nemzeti kegyeletünket maga mellé ülteti királyi trónusára, palástjával takargatja s fejlődési jelvényeivel ékesítgeti!

A szeretet találékonysága ez, mely megértette legtökéletesebb gondolatainkat és újabb hálára kötelezte szent hagyományainkhoz ragaszkodó lelkesedésünket.

Jó királyunk! alkonyodó életerednek minden pillanata teremjen neked új meg új boldogságot néped öröméből és vonzalmából.

Királyi vendégek.

(B.) Nagy Lajos és Matyas az igazságos fenykora ujul meg hazánk földjén. Egy bölcs király atyai szeretete arasztja a királyi fény-nél szebb, ragyogóbb erzelmet: a nemzet körében a nagy királyhoz való végtelen ragaszkodás és szívből, lélekből érzett alattvalói hűség erelmét, mely nemcsak szavakban, hanem tettekben és aldozatokban nyilatkozik meg. A harszi dicsőség helyett a béke áldásait élvezték, de nem pihenessel. Felseges Urunk példáját igyekeznek követni a nemzet. És ezek a példák nagyok és nemesek, mert arra sarkalnak, arra buzdítanak minduntalan hogy szeressük a hazát, nemzetünket; emeljük a nemzeti kultúrát; pártoljuk és fejlesszük a nemzeti művészetet, s ennek remekeivel jelezzük kegyeletünket történelmünk nagy alakjai iránt; gondoskodjunk minden téren a közgazdasági helyzet emelésén, hogy műveltek és gazdagok legyünk; ápoljuk az ősi vitézség szellemét hadseregünkben, mely őrt álljon hazánk határain. És ime, a mindennapi fárasztó munka közepette ünnepelünk is felseges Urunk nagy politikai bölcsességének és hatalmas uralkodói tehetségének jóvoltából.

Alig hangzott el Németország langlelkű uralkodójának, a szívben, lélekben egyaránt hatalmas Vilmos császárnak minden magyar lelket langra lobbantó köszöntője, — új zász-

lók lengése új uralkodó közeledését jelzi hazánk szívéhez, fővárosunkhoz.

Románia királya, Károly, a Hohenzol-lernek fényes családjából, és királynéja Erzsébet, kit Carmen Sylva néven mint ragyogó tollú írónőt és feukölt lelkű fejedelmi nőt ismer a világ. — látogatják meg felseges Urunkat és a magyar nemzetet.

Rég vártuk e látogatást, nem csak mint udvarias viszonzást, hanem mint egy jó szomszédét, kinek barátsága kedves előttünk s kinek a mi barátságunk sok tekintetben előnyös és megnyugtató. Az önálló román nemzet, mely nagy részben királyának köszönheti azt a nagyszerű kulturális és közgazdasági haladást is, melyet a közelebbi évtizedek alatt felmutatni bír, feltétlenül királyának köszönheti azt a politikai tekiutélyt, melyet az európai államok sorában elfoglalt s amely politikai tekintély legerősebb biztosítékát abban a hármasszövetségben bírja, melyet felseges királyunk alkot Német- és Oroszország hatalmas uralkodóival. És habár a politikában ismeretlen tényező a haladatosság, talán mégis jó lesz visszaemlékezni gróf Andrássy Gyula külügyminiszteri működésére, ki Románia önállóságának biztosítására bölcs előrelátással oly sokat tett, hogy egykor vaianikor, midőn a román túlzók ékteleu dühe lecsillapul a magyar nemzet ellen, az igazi kegyelet erelmével fognak megemlékezni e magyar államférfiúról is.

Hisszük és reméljük, hogy a pelda, mit a felseges román királyi pár országa népének ad, és az a lelkes, barátságos fogadtatás, melyben Magyarország együtt érző királya és népe részesítette őket, szabaddá teszi azon hazafias románok elhatározását és magatartását, kiket eddig a túlzók kiabálása és rágalmozása tartott vissza attól, hogy a mi nemzetünknek nyíltan is őszinte barátai legyenek.

Tűzoltói dolgok.

(*) Ha tűzoltóságunkról mindig csak egy-egy tüzeset alkalmával emlékezünk meg, — nem szolgálhatjuk nekik azon elismerést,

melyet fárasztó működésükért megérdemelnek.

Aminthogy nincsen vizsgáló, kit egy kis rossz akarattal és egy pár fogas kérdéssel meg ne lehetne buktatni, épen ugy, ha a tűzoltóságot csakis a vész színhelyén kifejtett működéséből itéljük meg, egy s más körülmény összejártsága folytán mindig lehet valami gáncsolni valót találni és jó Isten! az emberek mindig ezt látják meg leg hamarabb és ezen lovagolnak legszívesebben!

Nézzük meg egyszer otthonukban, a békés fejlődés munkájánál, nézzük meg, történik-e valami rendszeresen és öntudatosan arra, hogy a fejlődés hatásos, szükség esetén pedig eredményes legyen.

Tekintsünk be a jól berendezett őrtanyára, hol szemünkbe ötlenek a legszigorubb pontossággal összeállított utasításokat, beosztásokat feltüntető kimutatásokat, — tekintünk be a szertárba, hol a jó karban tartott szerrek tanuskodnak arról, hogy vész esetén azok mindig és azonnal használható állapottan vannak. — üssük fel a parancsnoksági ülésekről vezetett jegyzőkönyveket, melyek a szakszerű és pontos intézkedések egész sorozatát foglalják magukban, — tekintsk azon legújabb intézkedéseket, melyeket a parancsnokság fogantatott, — és látni fogjuk, hogy a jelenlegi parancsnokságot öntudatosság, helyes uton való haladás, szakértelem jellemzi, melynek üdvös következményei az utóbbi időkben már is mutatkoztak és ezen uton haladva s jóakaratu támogatásban részesülve, mind fokozottabb mérvben fognak mutatkozni, miután az ambíciós tagokban jó anyag áll rendelkezésükre, melyet hatalmasan egészít ki a fótanodai ifjuság egy részének, ezeknek a születtett tűzoltóknak, bevonása.

Legújabbán Papp János, ez az ügybuzgó, fáradhatatlan és kitünő szakértelemmel rendelkező osztály-parancsnok, a város utcaíróról nagy gondal egy térképet állított össze, melyen megfelelő módon megjelölve vannak azon telkek, illetve kutak, melyek tüzvesz esetén gyors vízszerezésre alkalmasak. Nagy szolgálatot tett ezzel a tűzoltóság ügyének s tetézte ezt azzal, hogy e hó

Még fiatal ember, de neve a magyar tanügyi irodalom terén ismert és előkelő. Ily vezérel, kezében a nemzeti műveltség zászlójával, van hivatva kicsiny sergünk, Alsó-Fehér vármegye lelkes tanítóinak szerény csapata, megjelenni a csatatéren az örökké tartó küzdelem mezéjén.

Bölcs hadvezér, lelkes csapat, biztos siker, — a győzelem ki nem maradhat!

Legyen élete közöttünk kellemes, megelégedett, boldog! Munkásságát koszorozza siker és messze kiható eredmény!

* * *

Kedves pályatársak!

Mióta szeretett magyar hazánk önrendelkezési jogát visszanyerte, azóta tanügyünk folytonos és gyors fejlődést tüntet fel. Azonban e téren a tennivalók átláthatatlan tömege sötétlik még szemünk előtt! Sohajtva kiáltunk fel: Uram! avagy meglátjuk-e az ígért földet? Népnevelés, mikor jön el a te országod? Kétségbe essünk-e jövőnk felett?

Nem, kedves pályatársak, a jó ügynek diadala ki nem maradhat! Aki élénk figyelemmel kíséri tanügyünk legújabb életfolyamát, lehetetlen, hogy lelkesedéssel, bámulattal ne teljen el tanügyi kormányunk bölcs vezérének bámulatos tevékenysége és az el-

ért eredmények sokasága és sokfélesége látára. Engedjek meg, hogy rövid megnyitó szavam keretében az elért eredményekről, a megvalósítandó nagy idealokról ne szölgak. De nem tehetem hogy hálásan meg ne emlékezzem azon szerencsés fordulatról a tanügyi téren, mely bölcs miniszterünk buzgalomból a legújabb időben a tanító-egyesületek ügyében bekövetkezett. Avagy nem látjátok-e korunk szellemének ama nagy vívmányát, hogy nemzeti közoktatási kormányunk nem kímél sem költséget, sem fáradságot az egyesületi élet föllendítésére? Érintkezésbe lépett a vidéki egyesületekkel, figyelemmel kíséri működésünket, meghallgatja panaszainkat, figyelemre méltatja vágyainkat, tudomást vesz reményeinkről, kitűzött céljainkról, megvalósítandó idealjainkról. Bevonta a tanítókat azon magas körökbe, melyeknek meghallgatásával készíti elő a megvalósítandó reformokat, meghallgatja véleményünket a közoktatási törvény és a tanterv revíziójáról s más fontos tanügyi kezelésről!

Ugy vélem, úgy remélem, hogy bölcs kormányunk ezen egyetlen intézkedése rendkívül jótékonyan fog hatni az egyesületi, már-már nehöl lankadó és eredmény-szegény működésre!

Ugy látom, mintha a csüggettséget önbizalom, mintha a közönyt erős pezsgő munkakévd, mintha a robotszerű munkát a lelkesedés villamos tüzetől szikrázó tevékenység váltaná fel!

Felülről van nyújtva a megtisztelő segítő jobb. Ne késsünk elfogadni. Hogy az utunkban álló sok akadályon győzedelmeskedhesünk, öltük magunkra a pályaszeretetet, a szorgalom, a kitartás, a lankadást nem ismerő buzgóság, a szent ügyért való lelkesedés ragyogó fegyvereit, s villogtassuk fennem imádozt magyar hazánk dicsőségére. Lobogtassuk fennem a népnevelés, a közműveltség zászlóját, hogy annak árnyékában egy szabad állam művelt polgárai törjenek az emberi lét vég célja, a boldogság és tökéletesség felé, s minden arczról sugározzék vissza a hazaszeretet olthatatlan szent tüze!

Hallottátok az elismerő, a biztató szót? Miniszterünk azt mondja: „Sokat ronthat a rossz rendszer, de mindent pótolhat a hivatása magaslatán álló és sorsával elégedett tanító!”

Törekedjünk hivatásunk magaslatára jutni! Elősegít e célunk elérésében az egyesületi élet is. Összegyűltünk, itt vagyunk ma is a

25-én este az örtanyán a szép számmal összejárt tagok előtt felolvasást tartott, melyben ezen intézkedés szükségességét és mikénti értékesítést zajos tetszes között fejtette ki.

A szakszerű felolvasásból, mely a nagy közönséget is nem kis mértékben érdekli, kiemeljük a következőket:

Tisztelt Bajtársak! Támaszkodva azon tapasztalatokra, melyeket több, a városban előfordult tüzesetből merítettem, különösen pedig azon tájékozatlanságra, mely ezen tüzeseteknél a vízszerezés körül mutatkozott, szükségesnek tartottam, szíves türelmüket egy oly felolvasással igénybe venni, melynek célja volna egyesületünk tagjaival helyi viszonyainkat, különös tekintettel a vízszerezésre, megismertetni. Különösen szükségesnek tartom ezzel a kérdéssel foglalkozni azért, mert — sajnos, hogy úgy van, — de ma minden tüzesetnél tapasztalhattuk, hogy egyesületünk a nagy közönségnek tűz körüli munkásságára, — kivéve a Bethlen-kollégium lelkes fiatalágát, melynek kiváló munkásságát e helyen is dicsőreleg kiemelni kötelességemnek tartom, — nem igen számíthat, és azt is tapasztalhattuk, hogy a mi fuvarosaink, kik törvény és szabályrendelet által kötelezve volnának tüzesetkor vizet szállítani, mennyire felelnek meg ebbeli kötelességüknek. Mindezeket figyelembe véve, arra a tapasztalatra jutottunk, hogy egyesületünk e tekintetben is magára van utalva, tehát szükséges, hogy e kérdéssel kissé behatóbban foglalkozzunk.

Hogy azonban ez ne csak általános érteku legyen, hanem tisztán a helyi körülményekkel számolva, gyakorlati értéket is kiaknázunk, szükségét látom annak, hogy városunk utcáit e szempontból egyenként tárgyaljam, a minék a könnyebb megértéséhez egy térkép-vázlatot készítettem, a melyen azon kutak, árok és vizek, melyeket egyesületünk tűz esetén igénybe vehet, fel vannak tüntetve. Már itt kell felemlítenem azt, hogy a kutak közül csak azokat vettem fel a térképbe, a melyekben a víz felszíne legfeljebb 6-5 méternyire van a föld felszínétől, a melyeknél tehát gépeinkkel

szerelhetünk. Hogy ezen kutak könnyen megtalálhatók legyenek, a parancsnokság jóváhagyásával készítettem oly táblákat, a melyek utcái kutaknál magára a kutra, udvari kutak jelzésére pedig az illető háznak homlokzatára, a házszám mellé lesznek felszerelve. Főszabályként jegyezzük meg magunknak tehát azt, hogy csak oly kutaknál szereijünk, a melyek ily jelző-táblával el vannak látva.

Még egyet fel akarok említeni: megtörténhetik az az eset, hogy a megjelölt kutaknál sem éri szivótömlőnk mindig a vizet, vagy csak kevés mélységig, akkor úgy segítünk magunkon, hogy a kut védőkorlátjának alsó deszkáját eltávolítjuk, ha pedig kinyitható ajtóval volna e korlát ellátva, — amit megtenni a városi hatóságnak javaslatba hoztunk — egyszerűen ez kinyitattik és az így keletkezett keretnyíláson keresztül bocsátjuk be a szivó tömlőt a kutba.

Ezek után felolvasó nagy tárgyilagossággal és pontossággal vette sorra a város egyes utcáit, azok helyi viszonyait, tüzoltói célokra használható vizeit, kutjait és könnyen áttekinthető látképet nyújtva, imígyen fejezi be felolvasását:

„Igy megismertette városunk egyes utcáit, a melyekben, ha mindjárt nehézségekkel is, de még is szükség esetén vizet fogunk szerezhetni, áttérek most már azon sok száz négyszög méternyi területtel bíró városrésze, melyben víz egyáltalán nincs. Ez a Tövis-utca, Felszeg-utca és Tót-utca. Megdöbbenő képet nyújtanak ezek az utcák a figyelmes szemlélőnek. Városunk szegényebb sorsu polgárai lakják leginkább és építkezésük kezdetlegesebb, tehát tűzveszélyesebb, mint a többi városrészben és ehhez járul még az is, hogy az épületek közvetlen szomszédságában nagyobb takarmány készletek vannak felhalmozva. Valóban megborad az ember, ha reagondol arra az eshetőségre, hogy ez utcákban egyszer szelless időben tűz támadhat.

A malom-árokban annyi víz sincs, hogy egy verebet meg lehetne benne fürösztetni. Kut ezen a vidéken egyáltalán (kivéve az

tanügy egyik szerény templomában, eljöttünk, hogy világtörténeti szereplésünkre a mai nappal is kevesebbek legyünk! Dolgozzunk mindnyájan egymás mellett lelkesen, jó kedvvel. Minden időnket szenteljünk nemcsak hivatásunk betöltésére, akkor egyesületi életünk eredményes és áldást hozó lesz. A becsületes munkát siker koronázza, s a siker meghozza a munkásnak az elismerés babéroszörűjét!

Nagy kérdések, nagy feladatok megoldására, nagy célok megvalósítására, nagy eredmények kiküzdésére erős csapat, lelkes sereg kell! Ha valahol, úgy nálunk, népköztartási ügyünk szerény munkálkodásainál, nem szabad széthuzni, szétválni, az erőket megosztani. Viribus unitis in hoc signo vinces!

Aggodalommal látom, hogy a tanító-egyesületek kötelezett tagjainak egy jelentékeny része, a polgári iskolák tanerői, annak kötelekeiből kilépni óhajtt, hogy saját speciális ügyeit sikeresebben intézze.

Vajjon van-e saját speciális ügyök? Nem legszentebb közös ügy-e az, mit célunkul kitűztünk Magyarországon minden egyes tanügyi munkásának?

Én úgy vélem és erős hittel vallom, hogy

nálunk az erdélyi részekben, súlyos és fenyegető nemzetiségi viszonyaink között, a megosztás veszélyt fog hozni. De remélem és bizalommal hiszem, hogy a pálya- és ügyesretettől áthatott tagok, ha tán a kötelezettség nehéz igája meg is szűnne, hazafias kötelességüknek fogják tartani, mint önkéntesek, az általános tanító-egyesületek tagjai maradni!

Én a magam részéről s a mennyire szerencsém van a nagyenyedi állami polgári iskola nemesen érő tantestületének ez irányu szeretetét ismerni, ígérhetem, hogy mi kötelességünknek fogjuk tartani az egyesület kötelekeiben mindvégig megmaradni.

És ezeknek utána tisztelt vendégeinket, kedves kartársaimat szívélyesen üdvözlöm! A magyar ember őszinteségével mondok isten hozottat azon pályatársaimnak, kiket most van szerencsénk körünkben üdvözölhetni. Szeretetünket fogadják szeretettel, bizalommal. Ugy rájuk, mint mindnyájukra, nemes célú igyekezetünkre a magyarok istenének áldását kérve, az alsófehérvármegyei tanító-egyesület központi körének mai rendes közgyűlését megnyitottnak nyilvánítom.

Lucze Samu házában levőt) nincs, az építkezés tűzveszélyes, a patak messze van és az egész utcában nincs még csak egy tűzhorog sem, hogy legalább bontás által akadályozhatnók meg egy esetleg bekövetkező tűz tovaterjedését. Még a Tövis-utca közepéig valahogy csak boldogulhatnánk, de a Felszeg-utcától felfele semmi módját sem látom annak, hogy a jelen körülmények között sikeresen működhetnénk. Itt égető szükség van erélyes intézkedésekre, mert különben egy kedvezőtlen időben keletkező tűz esetében kimondhatatlan veszély fenyegeti e városrészt.

Keressük meg a hatóságot, hogy legalább addig, míg a malom-árokban újra víz lesz, kötelezze szigorúan az ottani háztulajdonosokat, hogy minden házban egy hordó (legjobb egy petróleumos hordó) víz legyen készletben, még pedig úgy, hogy a hordót ne alakítsák át káddá az által, hogy egyik fenekét kivesszik, hanem csak úgy töltsék meg és dugaszolják jól el. A viznek ily módon való eltartásának az az előnye van, hogy ritkán kell a töltést megújítani és főképen az, hogy tűz esetén gyorsan guríthatja egy ember is azt a fecskendőhöz.

Kérjük meg ezen felül a hatóságot, hogy elegendő számú tűzhorogról gondoskodjék ezen utcákban.

Czelszerű volna ezen hordóban való viztartást az egész városra nézve kötelezőleg elrendelni, de ha ez nem lehetséges, legalább a legveszélyeztetettebb helyeken tegyék meg, és bizzák meg ezen intézkedések keresztülvételének ellenőrzésével egyesületünket.

Ezzel tárgyatam kimerítve, köszönetet mondok önöknek, tisztelt bajtársak, azért a türelemért, a melylyel meghallgatni szívesek voltak, továbbá Kövér János kedves bajtársamnak, ki a térképi adatok megállapításánál nagy segítségemre volt, és bevégeztem felolvasomatom azon óhajjal, hogy legyünk kitartók együletünk nehéz és sokszor háládatlan, de emberbaráti szolgáltatásban, ápoljuk a bajtársi szellemet, mert így lesz együletünk erős és csak így valósíthatjuk meg együletünk szép jelmondatát, hogy: „Istennek dicsőség, egymásnak segítség!”

Az általános tetszéssel fogadott felolvasáshoz a magunk elismerését is csatoljuk és igazán szerencsés ötletnek tartjuk, ha a parancsnokság ilyen szakszerű és tanulságos felolvasásokkal is fejleszt az intézményt és elvárjuk a városi hatóságtól, hogy maga részéről nem csak megszívleli a felhozottakat, hanem azok megvalósításához, amennyiben hozzá tartozik, egész erélylyel hozzá is lát.

Czélja különben czikkünknek az is, hogy az érdeklődést a derék egyesület felé tereljük, gátat vessünk azon, csaknem szokássá vált kicsinylésnek, melylyel tüzoltóságunkat uton-utfélen illetik, a mi igen jó eszköz az elkedvetlenítésre, mi igen rossz következményekkel járna épen most, mikor az egyesület vezetése kitűnő kezekben van, mikor a tagok ambitioja fel van keitve és kilátás van arra, hogy az egyesület rövid időn azzá lesz, mivé egy ilyen nemcsak szükséges, hanem nélkülözhetetlen intézménynek lennie kell!

Gondolják meg jóra fogékony polgártársaink, hogy ez nemcsak az egyesület, hanem a polgárság egyetemének is érdeke!

Fővárosi levél.

Budapest, 1897. szept. 29.

A láz, a mámor egyre tart még,
Az örömjaj még el sem űlt —
A futó idő sólyomszárnyán
A szép álom már elrepült.
De hangzanak még ország-szerte
A lelkes császár-hymnusok,
Mert jobb ma mégis egy veréb tán,
Mint holnap — mondjuk — egy tuzok.

Hisz jól kifejtett veréb volt tán
A híres fejedelmi tószot,
A melyet emle-fejtegetve
Elfogyasztánk sok papirost.
S mert voltaképe barbár nemzet
Most régi álmát érte el,
A dicséretnek terhe-sulya
Természetes, hogy fölemel.

A hiruév Ararát-hegyére
Elvégre mi is följutunk,
Hisz eddig elég meredélyes,
Tuskével szegett volt utunk.
Oh, megbűnhődte már a multat
S a jövődöt is rég e nép;
Tán méltányos, hogy nagysokára
Kárpótlást nyerjen nemikép.

S ki visszaadta önbizalmát,
Üdvözöllek nagy fejdelem!
A Te hymnusod hangzik mostan
E bércezes honban völgy-hegyen.
Ave Caesar, hála Teneked,
Te fenkölt lelkű, nagy, dicső,
Hogy halánk tettel is mutassuk,
Tán lesz alkalom, lesz idő.

Mert nagy hódítást vittél végbe,
Szittyá-sziveket hódítál,
Szittyá-sziveink fölött lettél
Te szívserinti nagy király.
És ezt, már mégis megbocsáss, de
Szörnyen irigylem Tóled én,
Hisz Nálad most mar, úgy kell lenni —
Nincs szerecsésb a földtekén.

Mit én a szegény igrizember
Irigylek Tóled szerfelett,
Hogy minden magyar lány s menyecske,
Mint szentét, őrzi képedet.
Mint nemzeti hőst bámul, tisztel
A legmodernebb Ázsia,
Boldog lehetsz Nyugat szülőtte,
Hohenzollernek nagy fia.

Az események folyamárja
Biz átsapott e hon felett,
Az új ezredév virradása
Sok régi bajnak sirja lett.
A szívnek szava végre győzött
Sok mondvasínált érdeken
S monarchikus politikánkban
Több helyet nyert — az érzelem.

A „Moriamur . . .“ megnyitotta
Ősz királyunknak nagy szívét
S a királyi kegy sugarát most
Leghűbb népére hinti szét.
És fölriadnak országszerte
A lelkes király-hymnusok,
Mert megjött, amit nem remeltünk,
Megjött most már — a nagy tuzok.

De pardont kérek, ha esetleg
E szép hasonlat prózai,
A krónikásnak ócska lantja
E hangot jobban adja ki.
S én félek, hogy ily időkben
Objektív lenni nem tudok —
S még ajkamon is fölesendülnek
A lelkes király-hymnusok.

Alvinczi Jogász.

Vegyes hírek.

— **Zeyk Dániel főispán** e hó 28-án megkezdette szokásos őszi körutját és e napon a balázsfalvi járás főszolgabírói irodáját vizsgálta meg. Kiséretében voltak br. Bánffy aljegyző és Horváth főszámvevő.

— **Kedves vendég.** Lapunk olvasó közönsége, mint örömmel tapasztaltuk, élvezettel olvassa azon gördülékeny és tartalomdus verses krónikákat, melyek egy „alvinczi jogász“ tollából hetenként egyszer megjelennek lapunk hasábjain. Ezen verses krónikáknak szállítója, Pakots József budapesti hírlapíró, az elmúlt napok egyikén, Alvinczre történt útutazása alkalmával, egy pár órára igen szívesen látott vendége volt szerkesztőségünknek. A rokonszenves és szép tollú fiatal ember ezen rövid idő alatt saját külön szerkesztőségi íróasztalunkat is igénybe vette és a mai lapunk, tárca rovatának elén olvasható csinos két költeményben adott hangot azon igaz, magyar szívre valló hangulatnak, melyet benne városunk támasztott. Szívesen üdvözöljük őt — midőn e sorokat olvassa — budapesti otthonában s adja Isten, hogy mentül hosszabbabban kereshesse fel lapunkat szellemek kellemes termékeivel!

— **Hymen.** A házasság az egben kötetik, szól a közmondás s akit az égiek nagyon szeretnek, azok boldogsága bizony biztosítva van. Önkenytelenül is ez érzelem hatott szívünkre azon a családias, meleg ünnepély alatt, mely f. hó 25-én Müller Mihály tiszti főjegyző és neje Kriszóri Ida, e köztisztelet- és szeretetben álló házaspár házában folyt le kedves, jó leányuk Irénnek Molnár Gyula máv. mérnökkel való esküvője alkalmából. A szívbéli igaz öröm megnyugtató érzete hatotta át a násznépet, midőn az ifju pár egyetlen igen szócskával kötött felbonthatlan, örök szövetséget Kovács Gyula polgármester, anyakönyvező előtt, Török Bertalan orsz. képviselő és Schilling Ottó sz.-ujvári kir. közjegyző tanuságtétele mellett, s midőn t. Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész szép beszéde után elhangzottak az eskü szavai, vele együtt lelkében imádkozott mindenki az ifju pár boldogságáért, érezve, hogy méltók reá, mert igazán szeretnek. A fenyves lakoma folyamán bőségesen nyilvánult is a rokonszeny érzelve úgy az ifju pár, mint az örömszülők s a család tagjai és rokonsága iránt, Szilágyi Farkas, Kovács Gyula, dr. Werner Gyula, dr. Boér Jenő az ifju párt, az örömszülőket, Török Bertalan özv. Árkosi Lajosné, a családnak igazi jó anyját, Kovács Gyula a tanukat, majd dr. Boér Jenőt, dr. Jenei Elek dr. Werner és Török képviselőket köszöntötték fel, azután sorra vették a nagy társaságot s bevonva Reinbold Olivért, dr. Garda Kálmánt és Mórágyi Istvánt is a lelkes köszöntők és köszöntöttek sorába, addig tósztoztak, a míg a lakodalmi tánczra nem került a sor. Így folyt az idő éjjel 10 óra utánig, midőn a bucsuzás és a válas perczek bekövetkezett könnyek és ölelések között, meleg, jó kívánatokkal kísérve. — Az ifju pár N.-Szebenbe utazott a boldog férj állomáshelyére, hol bizonyára oly családot alkotnak, minőt itt hagytak a derek szülői házban.

— **Körjegyzői vizsga.** A megyei vizgabizottság előtt e hó 28-án jó eredményű vizsgát tettek Kriszán Parten és Vaszi-lie János.

— **Unitárius istentisztelet** tartatik október 3-án d. e. 10 órakor a leányiskola egyik nagy termében, urvacora-osztással

egybekötte. A lelkeszi ténykedést teljesíti Siménfalvi György fegyintézeti unitárius lelkész.

— **Hymen.** Mátis Endre fiatal kereskedő f. hó 26-án tartotta esküvőjét Katona Emilia kisasszonnyal, Katona János marosdátosi földbirtokos kedves leányával, Nagy-Enyeden. A polgári szertartás bevégezte után az ifju pár a lutheránusok templomába vonult, hol dr. Schneider Alfréd lelkész részesítette egyházi áldásban. Tanuk voltak Cseresznyés Gyula adótárnok és Bisztricsány Lajos kereskedő. — E hó 25-én pedig Hát-házi Gábor m. kir. honvédőrmester Vint Erzsike kisasszonyt, Vint József iparos polgártársunk szép leányát, vette nőül.

— **Eljegyzés.** Kiss Pál erzsébetvárosi főgymn. tanár október hó 3-án tartja eljegyzését Szilágyi Gizi kisasszonnyal, Szilágyi Farkas ref. lelkész szép és nagyműveltségű leányával Nagy-Enyeden. A megkötendő eljegyzéshez már eleve szívélyesen gratulálunk.

— **Az estharangok.** Nem boldog emlékü Mihályi Károly megkapó szép költeményéről lesz szó, hanem azon esti harangozásról, mely a nagyenyedi kalvinista templom hatalmas tornyából hívja esti imára a Majláth püspök szavai szerint „magasabb rendű állat“ szamba menő híveket. Nos ez a széphanu harang így estvéneként, mint már több oldalról hallottuk és a mint magunk is észleltük, — gyakran okoz riadalmat bekés családi körökben. Riadalmat okoz pedig azért, mert nem egyszer egészen a felrevert harangok jellegét viseli magán. Kétségtelen, hogy a harang maga ártatlan ében a hibában, — előidézője minden valószínűség szerint az a valaki, ki a harang kötelenek végét fogja és aki sietségében, avagy talán féltelmében — hiszen Majláth püspök visszaidezte a babonás középkort — rosszul végezi a harangozás mesterségét, miért is erre a valakire felhívjuk a közvetlen előjáró figyelmét.

— **Kuttulajdonosok figyelmébe.** Derék tüzoltóságunkkal foglalkozó mai külön cikkünkkel kapcsolatban felhívjuk azon kuttulajdonos polgártársainkat, kiknek házára az erre vonatkozó jelző táblát az előre látó parancsnokság kiszögeztette, hogy nem remelt éjjeli tűz esetén valamelyes módon jelezzék a tüzoltóságnak, hogy az illető házon ilyen jel, következképp udvarán tüzoltói cselra használható kut van, hogy ez által könnyitsek a testület odaadó fáradozását és ne legyen illuzórius a parancsnokság ez irányu üdvös intézkedése, mely, tekintettel a városunk nagy részében uralgó vízhiányra, valóban nagyon időszerű és nagy horderejű volt.

— **Kedves kötelesség.** Nincsen kellemesebb állapot, mint mikor a szerkesztőség egy általa reprodukált, valamelyes szomorú eseményt tárgyaló közleményét kell visszahívja. Ilyen kellemes helyzetbe jutottunk most mi. Egyik előző számunkban elsírtattuk szegény Au'usztot, a Mózes-féle lovarda tehetséges, sokoldalú tagját. Nos hát most igaz örömmel dementáljuk ezen szomorú hírt, melylyel valaki rosszakaratulag felültette a nagyenyedi publikumot és általunk olvasott, Auguszt kezétől származó két epistolából is konstatáljuk, hogy közönségünk volt kedvence friss erőben és egészségben leledzik Déván, az ottani közönség nagy mulattatására. Adja Isten, hogy igazi gyász-hire csak évtizedek múlva szomorítsa el az őt ismerő közönséget!

— **Nagy szerencsétlenség Kolozsvárott.** Az Erdélyi Pinczeegyesület Kolozsvárott épülő új borrházára e hó 24-én délután öt órakor beszakadt, maga alá temetve a szerencsétlen munkásokat, kik az épületben dolgoztak. Czako Lajos budapesti építész az összeomlott épület vállalkozója. Az erdélyi pinczeegyesület új borrházában nyolczvan férfi- és nőmunkás dolgozott 24-én délután. Egyszerre irtózatossá mennydörgés hallatszott: a 200 méternél hosszabb épület boltozata középtől kilenczven méternél hosszabb szélességben beszakadt. A következő pillanatban már emberektől feketélt a szerencsétlenség helye, rögtön jöttek a mentők kocsijaikkal s volt mindjárt szerencsére munkás kéz is a romok eltakarítására. Ennek köszönhető talán, hogy a munkások nagy része élve szabadult. De azért elég embervér festette meg a romokat: kilencz munkást, férfit és asszonyt, huztak ki egymásután holtan, rettenetesen összezúzva a romok alól. A sebesültek közül pedig hétének súlyos az állapota. A rendőség azonnal elzárta a szerencsétlenség helyét és megindították a vizsgálatot. A pinczeszerű raktáreépület fölépítése nem volt engedélyezve. Kolozsvár város mérnöki hivatala ugyanis az egyetlen boltozatból álló tervet nem fogadta el, és utasította Czakót, hogy pillérekkel alkalmazzon és a falakat csináltassa vastagabbra. Az építész ekkor a közigazgatási bizottsághoz, majd pedig a miniszterhez felebbezett, de az építész még a válasz beérkezése előtt megkezdte és be is fejezte, még pedig a kifogásolt terv szerint. A vizsgálóbíró táviratban hívta fel az építési vállalkozót: a most Bécsben időző Czako Lajost, hogy jelenjék meg haladéktalanul Kolozsvárott.

— **Az olasz királyi pár Budapesten.** Mint a „Politikai Értesítő” tudni akarja, az olasz királyi pár a tavasszal Budapestre jön s a budai királyi palota vendége lesz. Ez a látogatás folytatása a megindult uralkodói látogatásoknak.

— **Meghívó.** Van szerencsénk az Emke f. évi november hó 14-én d. e. 10 órakor Kolozsvárt, a városi vígadóban megtartandó XII. évi rendes közgyűlésére az egyesület alapító és rendes tagjait, valamint az örökös testületek képviselőit tisztelettel meghívni. Kolozsvárt, 1894. szept. 12-én. Az igazgató-választmány nevében: gróf Béldi Ákos, alelnök. Sándor József, t. alelnök-főtítká. M. j. A közgyűlésen szólás és szavazás jogával az örökös tagok képviselői, az alapító és rendes tagok bírnak, amennyiben esedékes kötelezettségüknek eleget tettek. Az igazoló jegyet jelentkezés alapján a központ állítja ki. A hallgatóságnak a karzat és az erkélylélek tartatnak fenn.

— **Rémes gyilkosság.** Pár hét előtt egy vadállati kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság híre jutott füleinkhez, a vizsgálat érdekében azonban nem akartuk azt pertraktálni, de most, hogy a minden valószínűség szerinti tettesek hurokra kerültek, megemlékezünk arról. Trimpoei községben, — Zalatna mellett — e hó 3-ra virradólag vérbe fagyva, halva találták lakásán Medrucz Sónia vagyonos öreg nőt és feltört szekrényeiből hozzávetőleges számítás szerint 3—4000 frt készpénzt raboltak el a gyilkosok. Hogy ezek alorezában működtek, a többi bűnjellel hatrahagyott torzálarczából lehetett következtetni, hogy pedig mily vadállati kegyetlenséggel hajtották végre munkájukat, igazolta az, hogy a kötőfekkel

hátra kötött kezű áldozat testének minden része össze volt vágva, szúrva, zúzva és fején több seb tátongott, végül a gyilkosok sietségére vallott azon körülmény, hogy a földön szétszórt ruhák között még mintegy 70—80 frt készpénz találtatott. A visszahagyott bűnjel alapján azonnal megindult a legerélyesebb nyomozás és a derek csendőrség Szilveszter György őrmester vezérése mellett a tetteseket Vaszilie Nikuláj I. Stefan, Putza Nikuláj I. Paraczel, Medrucz Nikuláj I. Dusa és Traukes Stefan I. Petru, trimpoei lakosok személyében már átszolgáltatta a gyulafehérvári kir. törvényszéknek.

— **A tanító-gyűlésről** beszámoló előző számunkban megírtuk, hogy a közgyűlés Sebestyén Sándor igen szép elnöki megnyitóját jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta. Hogy az erre valóban érdemes megnyitóban a tanúgy azon barátjai is gyönyörködhessenek, kiknek nem volt módjukban azt hallani, — mai tárcza rovatunkban egész terjedelmében közöljük azt.

— **Ajándék.** A nagyenyedi rom. kath. egyházat Dunai Albert polgártársunk két becses és értékes szoborral ajándékozta meg, melyek az ujonan épült torony megfelelő helyén lettek elhelyezve a napokban. A két szép emlékszóbor Szent István és Szent László királyok alakjait ábrázolja szép kivitelben.

— **Ellenőrzési szemlék.** Nagy-Enyed város területén lakó tartalékos katona és népfelkelő-köteles egyéneket ez uton is értesítjük, hogy az ellenőrzési szemlék a következő sorrendben tartatnak meg: a népfelkelők ellenőrzési szemléje október 6-án, a sorhadbelieké 26-án, a honvédeké pedig 28-án lesz megtartva, és pedig a sorhad és honvédek ellenőrzési szemléje a rendőrségi hivatalban, a népfelkelőké pedig a főjegyzői irodában fog megtartatni.

— **Előzetést hirdét** Mihályi Imre bajothi községi jegyző „Franczia zászló alatt” czímen megjelenő utleírásra. A mű 100, rémséges czímekkel ellátott, fejezetben Béla nevű öcsének, egy kalandos ifjunak „tűzön vizen minden póklakon keresztül” tett utazásait tárgyalja ez utóbbi levelei, feljegyzései és elbeszélése nyomán. A mű ára 10 forint és szerzőnél rendelhető meg.

— **Város, mely csak télen van.** Ez a város az északamerikai Michigan államban van, Fish city, Halváros a neve Elmondhatjuk, hogy nincs párja a világon. Három-négyezer lakosa van, akiknek mintegy ezer kunyhó szolgál hajlékul. Ezek a kunyhók pedig egy tó közepén állanak, de persze csak akkor, ha a tó befagyott. Ekkor a városka fölötté élénk: minden lakos léket vág a házikója előtt és vígan halászik. Sokszor egy tél alatt kétmillió halat is főgnak. Mikor aztán a tavasz léhellete olvasztani kezdi a jeget, a város lakói fölszedik kunyhóikat s elköltöznek a szomszéd városba, hogy télire ismét visszatérjenek s megalapítsák az ő városukat. Nyaranta a Fish citynek nyoma sincs a tó kék hullámai felett.

— **Mérgező tapéták.** Akik nyugodtan üldögélünk itthon tapétás szobáinkban, nem is gondoljuk, hogy néha-néha lassan ölméregnek vagyunk áldozatai, amelynek gyilkos kigőzölgése a sokszínű, czifra festésű tapétából árad ki. Egy német kémikus érdekes cikket irt egy tudományos folyóiratba a mérgező tapétákról. Kimutatta, hogy egyes arzénikumot tartalmazó festékekkel

(például az ugynevezett schweinfurtti zölddel) festett tapéták intenzív mérget lehelnek ki, amely lassan tönkreteszi az ilyen tapétákkal kiragasztott szoba lakóját. Csak még azzal nincs tisztában, hogy a száraz papírosról lekopott mikroszkopikus részecskék ártalmasak-e, vagy a felragasztásnál használt folyadék hatása folytán képződik-e a mérgező vegyület, ami ránk nézve végtermékében körülbelül mindegy.

— **Bélyegkiállítás Londonban.** Az angol királyi festőakadémia termeiben a minap nyitották meg a londoni filatelista kiállítást a walesi herceg, a yorki herceg és neje, a főpostaigazgató Norfolk herceg és más notabilitások jelenlétében. A pompás bélyeggyűjtemények, melyeket tizenkét millió forintra biztosítottak, három nagy termet töltenek be, és kiténik a kiállítástól, hogy a levélbélyegek rendszeres gyűjtése iránt a legszelebb körben érdeklődnek és hogy a bélyeggyűjtésből több kisebb iparág jelentékeny hasznot húz.

— **A párisi hajléktalanok.** A hajléktalanoknak 14 menhelyük van, melyekben az 1896-ik év folyamán 144,037 hajléktalan (köztük 125,874 férfi, 15,557 nő és 2606 gyermek) keresett menedéket. A férfiak közül a legtöbb napszámos, a nők közül legtöbb cseled volt, de az előkelőbb hivatusuakból is kijutott. Megfordult köztük 246 tanító és 61 tanítónő, 18 diák, 5 író, 5 hirlapíró, 165 jegyző vagy ügyvédi irnok, 25 tolmács, 3 mérnök, 120 színész és énekes, 10 színésznő, 35 zenész, 5 zongorázó, 16 zongoratanítónő, 3 társalkodónő. Látni való, hogy ugyancsak bohém-társaság volt együtt.

— **Párisi Divat.** Minél több festőt, drágát, szépet, sajtószert karol föl a divat, öltözködni bizonyos tekintetben annál nehezebb, mint azt a hölgyek nagyon jól tudják, mert a divat ilyen korszakaiban két veszély van; az egyik az, hogy tulságos sokat kell költeniök, a másik pedig, hogy ruházatuk nem lesz mindenben izléses, vagy legalább is az excentricitásba csap. A magyar hölgyközönségnek megvan az a szerencséje, hogy most, mikor a divat megint éppen a főnem említett sajtóságokat tünteti föl, olyan utmutatót nyernek a „Párisi Divat” cz. lapban, amelynek segítségével mind a két veszély elkerülhető. A párisi és londoni nagy szabó-czégek mintaruháiról rögtön pontos rajzok és fényképek készülnek s a Párisi Divat azután ezeket mutatja be. De nem csak ábrákat ad róluk, hanem pontos szabás-ajzokat is közöl; ezekbeiben megmagyarázza a legszebb ruhák készítmódjait: is úgy, hogy a hölgyek maguk is elkészíthetik. Tanu reá a Párisi Divat számtalan olvasója, kik a vidéken lakva is úgy öltözködnének, mint egy párisi modell-alak, pedig ruháikat mind e lap után készítik maguk. Kézimunka-ive szintén a legszebb és legújabb dolgokat mutatja be s hogy a ruhához vagy a kézimunkához való anyagokat a vidéki hölgyek Budapestről a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban kapják, minden a szerkesztőség van segítségére az olvasóknak. Regénymelleklete illusztrált regényeket, rövidebb elbeszéléseket közöl: a divat- és kézimunka-iv cikkei pedig nem hagyják figyelmen kívül a ruházat, ruhadíszítés, kozmetika, butorzat, műipar, lakásberendezés, háztartás, konyha egy fontosabb kérdés sem, úgy, hogy a Párisi Divat mindazoknak, kik csak rövid időn át is olvasói voltak, határozottan nélkülözhetlen tanácsadóvá válik. A „Párisi Divat” előfi-

zetési ára egy negyedévre 2 frt. A „Pesti Hírlap” politikai napilappal együtt egy negyedévre 4 frt 50 kr.

— **Az újságolvasás** fő-szezonja köszönt be a hosszabbodó estékkel. Hol van az a valamennyire is művelt ember, aki a telet át tudná élni (vagyis inkább aludni) újság nélkül? Leginkább kielegíti ma az olvasóközönség igényeit a Pesti Hírlap, mert a ma megjelenő napilapok közt tényleg leggazdagabb tartalmú s csupa elsőrangú írók a munkatársai. Nincs ma oly lap, mely Jókai Mór és Mikszáth Kálmán, rendes munkatársai közé sorozhatná s melléjük a politikai és szépirodalmi írók egész gárdáját foglalkoztatná. Nincs ma oly lap, mely előfizetői anyagi rendkívüli kedvezményben részesítette; ilyenek: havonkénti jegyzéknapló minden előfizetőnek; teljes nagy képes naptár karácsonyi ajándékkul; valamint a Párisi Divat című, gyönyörűen illusztrált heti divatlap kedvezményes előfizetése. Szóval a Pesti Hírlapot ajánlhatjuk legméglegbben t. olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr (egy hóra 1.20), a Párisi Divattal együtt negyedévre 4 frt. 50 kr. Mutatványszámokat is lehet kéri a kiadóhivatalban (Budapest, V. Váci-körút 78.), hova az előfizetési díjak is küldendők.

— **A kislottó vége.** Lapunk tisztelt olvasóközönségének b. figyelmet felhívjuk Török A. és Tarsa budapesti cég hirdetésére, akik a m. kir. szab. osztályorsjegyek elárúsításával meg lettek bízva. Ezen sorsjáték a m. kir. kormány felügyelete alatt áll es mindenkinek ajánljuk, hogy bizalommal forduljon Török A. és Tarsa főelárusítókhoz Budapesten.

Meteorológiai jelentés szept. 26-tól szept. 29-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
26	7	72.1	+11.6	NW	0	—	
	9	69.3	+21.8	NE	0	—	+22.5 +9.2
	7	69.6	+14.4	NW	0	—	
	7	69.8	+11.4	—	0	—	
27	2	67.5	+22.7	—	0	—	+23.9 +10.0
	9	67.7	+16.0	—	0	—	
	7	67.9	+11.5	N	3	—	
28	2	65.1	+23.2	—	1	—	+24.0 +11.3
	9	65.3	+17.8	NW	3	—	
	7	65.0	+14.4	N	2	—	
29	2						
	9						

Kilátás: Derült, enyhe idő még egyelőre. Később borulás es eső valószínű.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N észak, S dél, E kelet, W nyugat. Szél erőssége 1—10-ig. Borulat foka 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● eső, * hó, ▲ jég, Δ dara.

Közgazdaság.

Szőlészeti tanulmány-ut.

(I.) Az országos magyar gazdasági egyesület f. évi szeptember hó 11-től 20-ig bezárólag az ország nevezetesebb borvidékein egy nagyobb szabású szőlészeti tanulmány-utat rendezett, mely tanulmány-uton — az ország minden részéből — mintegy 60 szőlőbirtokos és érdeklődő gazda vett részt, amely tanulmány-ut fenyvesen demonstrálta azt, hogy a filloxeravészszel szemben sikeresen lehetséges megküzdeni, kiválóan az amerikai ojtványokkal, ha azok megfelelő talajba a kellő szakismeret mellett ültetettek.

A tanulmány-ut szeptember hó 11-én vette kezdetét. Eme napon összejövetel volt az O. M. G. E. közvetkező nagytermében Budapesten, hol 60 intelligens szőlőbirtokos találkozott. A szőlészeti tanulmány-ut végleges napi programja itt megállapítottván, kedélyes ismerkedési estély zárta be a napot.

Szeptember hó 12-én vette kezdetét a tulajdonképeni tanulmány-ut. Délután 8 órakor különvonatokon az útjüket villamos vasút Rókus-kórházi induló helyen találkozott a tanulmányozó társaság, és rövid fél óra alatt a székesfőváros mintaszőlőtelepére érkezett meg. A székesfővárosi szőlőmintatelep 108 magyar hold nagyságú, ebből 65 m. hold van szőlővel beültetve, melynek talaja nagyobb részt immunis-homok. 168 faj szőlő műveltetik, táblában azonban ebből 54 faj van kiültetve. A szőlőfajok legnagyobb része ojtványos, 3—4—5 évesek, jó termő erőben és termésben lévő tőkék. A telepen jelenleg 367 ezer db fás ojtvány van iskolába (bakkhat) kiültetve; jövőre tervben van 1 millió fás ojtvány készítése.

40—45% megmaradási százalékra számítanak, a megeredési % 80—95% volt. A termő tőkékről nyert szőlő 11 frt 75 krt per m. m. adatot el.

A telepen kiválóan csak fás ojtás készíttetik és pedig az angol nyelvű párosítás. A dr. Kröczer-féle ojtási mód is megkíséreltetett és 15% megeredést mutatott, miért is abba hagyatott. A telepen a következő szőlőfajok voltak be kiválóan: Rakszölő, Hossznyelű, Merlot, Nagyburgundi, Othello, Carbanette, Mezes fehér stb. A peronospora ellen sokat kellett küzdeni. Így ötször permeteztek és alig-alig lehetett megtartani a szőlő zöld leveleit. A telepen a kiránduló társaságot Deák Tamás, a székesfővárosi szőlőtelep intézője, fogadta és kalauzolta.

(II.) Ugyanezen nap délutánján 1 óra 30 perczkor különvonaton a nyugati pályaudvarból Szőlős-Gyálra ment ki a tanulmányozó társaság a Jálies-féle 200 holdas homoki szőlő megtekintésére. Szőlős-Gyál a lajosmizsei vonalon circa 25 km. távolságra fekszik a székesfővárostól. A talaj homogoshomok (barna homok), magyar holdjának (1200 □ öl) ára 600—800 frt. Trágya tekintetében eme homoki szőlőtelep jól van, miután a Csery Lajos-féle fővárosi szemételepről egy vagon trágya föl- és lerakással Gyálra szállítva 10 frtba, sertés-trágya 7 frt 50 krba kerül.

A Jálies-féle 200 holdas homoki szőlőtelep 1893-ban lett beállítva sima vesszővel és pedig 95% megeredési százalékkal. A talaj minősége, ahol szőlő van ültetve, kivétel nélkül immunis-homok, melyben 15720/0-tól 6450/0-ig található agyag. Tehát a legjobb immunis-homok talaj, amelyben a filloxera nem üthet tanyát.

A talaj quarc-tartalma 78—93%. A 200 holdas homoki szőlő 252 táblába van beosztva, ezek közül 152 teljes tábla, 100 csouka. Az egész területen — annak mintegy tengelyét képezve — végig fut a fő-ut, melynek szélessége 7-2 méter, a mellé kút a k szélessége 4-8 méter, az ártó-ut a k szélessége 2-4 méter.

A teljes táblák nagysága 1000 □ öl, melyben 120 méter a szőlőtöke és sortávola 120—120 centiméter — 2500 töke foglal helyet. A csouka táblák nagysága különböző, azonban a teljes tábláknál mindenkor kisebb.

Az egész terület tükés sodronykerítéssel van bekerítve, melynek oszlopai a gazdaság érdekében kerültek s házilag lettek kifaragva; az összes kerítés, kapuk, ajtók beosztásával együtt, átlagban folyó ölenként 60 krba került. Ottletünk alatt eme 200 holdas szőlő teljes termésében volt. Az alább jegyzett fajok kitűnő termést adtak. Így: Merlot, Nagyburgundi, Carbanet, Ezerjó, Muscat-Lamel, Mezesfehér, Olaszrizling, Kádárka, Chasselas-rouge, Passatutti, Kövidinka, Mustosfehér, Furmint, Oportó, Alicante-bousche, Aramont, Rakszölő, Piros veltelini, Budai zöld stb.

(Folytatása következik.)

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Lóhere. Az európai termés végeredményeiről még mindig nem alkothatunk tisztá, áttekinthető képet, a mi termésünk meglehetősen kielégítőnek látszik, az árak azonban, melyek jelenleg bányai miatt 39—43 frt közt, északmagyarhoni és nagyszombati vidékiért 42—45 frt közt mozognak, mindazonáltal nemcsak tartani fogják magukat, hanem, sőt még kizárva, hogy jobb árakat is kapunk, minthogy Német- és Csehországból a magtakarálásra nagyon kedvezőtlen lefolyású időjárást jelentenek. Külföldi jelentések értelmében lóhere több irányu termelési tájakról kinaltak, de többnyire nem elegendő voltak a minőségek kecségetek, hogy kötésekre indítsák a vevőket.

Luczerna. Belföldi termés egyelőre egészen hiányzik és termelőink jelentései oly kedvezőtlenül hangzanak, hogy tényleg beteljesültnek látszik a rossz termés.

Piaczi árak.

Nagy-Egyed, 1897. szeptember 28.

Buza legjobb	1	véka	1.70
" közepeszerű	"	"	1.65
Kétszeres legjobb	"	"	1.60
" közepeszerű	"	"	1.50
Rozs legjobb	1	"	1.40
" közepeszerű	"	"	1.35
Zab legjobb	"	"	— 50
" közepeszerű	"	"	— 45
Kukoricza (tengeri) idei	"	véka	— 75
Burgonya idei termés	"	"	— 65
Széna legjobb	egy szekér		4—6.50
Szalma legjobb	"		2.50
Bikkfa 1 köbm. keresztirakás nélkül, 1 m. hosszú			3.50
Cserfa 1 " " " 1 " "			2.50
Tölgyfa 1 " " " 1 " "			3.50
Faszén kemény	egy hektoliter		1.80
Marhabús	1 kilogramm		— 40
Sertésbús	"		64—72
Szalonna	"		72—80
Disznózsír	"		— 80
Vöröshagyma	"		— —
Fokhagyma	"		— —

Csarnok.

Életrajzi adatok a királyi szobrokhoz.

Szent Gellért püspök. (977—1046.)

A kereszténységért mártírságot szenvedett Szent Gellért püspök örök emlékezetében él a magyar nemzetnek s történelmünk egyik legtiszteltebb alakja. A csanádi ősi egyházmegyének legelső püspöke Szent Gellért, Velenceben született, hol hajlamait követve, a szent Gergelyről nevezett kolos-

torba lépett. Innen eredetileg Palesztinába óhajtott zárándokolni, de előljárói tanácsára Magyarországra jött és itt Szent Imre herceg nevelője lett. Mint püspök a vallás és hazafiúi erények példányképe volt. Midőn Szent István halála után Peter és Aba Samu helyébe I. Endrét hívták be Lengyelországból a magyarok királynak, akkor ő is hódolatát akarván kifejezni uralkodójának, kíséretével együtt a király fogadására indult De Buda környékén megrohanták őt a pogányság visszaállítását követelő Watha-fele lázadók és a Gellérthegyről szögekkel bélelt hordóban legurították.

Pázmány Péter. (1550—1637.)

A „magyar biboros Cicero“ 1550-ben Nagyváradon született kisbirtoku, de előkelő református szülőktől. Szülei házat 16 éves korában hagyta el és a Jézustársaságiak rendjébe lépett, hol csakhamar fölfedezték benne a ritka nagy elmét és lángoló szónoki tehetséget. Szerzete ezután Krakkóba, Bécsbe, majd Rómába küldte, honnan tanulmányai végeztével a híres gráci egyetemen a bölcsészet és theologia tanítását bízták rá. Mint ilyen kezdte meg irodalmi tevékenységét. Szónoki tehetségének igazi hatalma az 1608-iki országgyűlésen vonta magára a közfigyelmet, mely után újjászervezője és visszaállítója volt Magyarországon a katolicizmus régi fényének és dicsőségének. Langbuzgósága nem maradhatott kellő figyelem nélkül, 1616-ban V. Pál pápa föloldozta a szerzetesi fogadalmak alól és II. Mátyás előbb turóczi préposttá, majd pár hónap múlva esztergomi érsekké nevezte ki. S ez időtől fogva II. Ferenc oldalán, a harmincz éves háboruk nehez viszonyai között, állandó befolyást gyakorolt a politikai ügyek vezetésére és pedig mindig magyar nemzeti irányban. Huszónhét évig volt Magyarország primása, mely alatt VIII. Orbán pápa azzal tüntette ki érdemeit, hogy 1629-ben bíbornokká nevezte ki. Meghalt 1637-ben s Pozsonyban temették el.

Bocskay István. (1557—1606.)

Erdélyi fejedelem, a bécsi béke megkötője. A magyar köznemességből hajtott ki, katona és politikus talentuma emelte a fejedelmi trónra. A török protektor Magyarország királyává akarta tenni és koronával ajándékozta meg, amely a bécsi burg kincstárának ma egyik ékessége. Bocskay akkor állott a magyarság élére, amidőn fajunkat először tizedelte meg Báthory Zsigmond hóbortos és Rudolf király apátikus uralkodása alatt a katonauralom. A bécsi béke fontos fázisa életünknek. A politikai szabadság, alkotmányunk épségben tartása mellett, ez iktatja törvénybe először a lelkiismeret szabadságát.

Bethlen Gábor. (1580—1629.)

Bethlen Gábor magyar király és az erdélyi fejedelmek leghatalmasabbja, korának egyik legnagyobb diplomatája, a protestantizmus harcosa 1613-ban lett Erdély fejedelme. Midőn megszilárdult uralma Erdélyben, a magyarság hatalmát tovább terjesztette, s az 1618-iki cseh fölkelést felhasználván, okosságával, erélyével Magyarországot hatalmába kerítette, a pozsonyi várat és koronát elfoglalta s a beszercezi országgyűlés 1620-ban II. Ferdinándot trónvesztettnek nyilvánítván, a nagy embert magyar királyllyá választotta. A csehek forradalma a fehérhegyi csatában elvérzett, Bocskay békét kötött a császárral 1621-ben, de a

harcz közte és Ferdinánd közt tovább folyt, a protestáns fejedelmekkel is szövetségelt. Most már a lengyel trónt akarta megszerezni, de testi ereje megtört. Első neje volt Brandenburgi Katalin, a mostani német császár özanyja, kinek megmaradt emléktárgyait II. Vilmos a napokban oly nagy érdeklődéssel nézte az iparművészeti muzeumban.

Hunyadi János. (1390—1456.)

Hunyadi János minden magyar embernek lelkében él s hősiségét szerb és bolgár népdalok is zengik. Hazánk történelmének egyik fényes szakát a Hunyadiak korának nevezik az apáról és fiáról. A pártvillongás, az idegen befolyás hatalmába került Magyarországot a hódító ozmán is megtámadta. Hunyadi János ekkor volt az ország kormányzója s ekkor érdemelte ki a nevet mint hadvezér, hogy a kereszténység védelmezője. Hősisége, vallásossága glóriával veszi körül a 15-ik század hősi és lovagkorának ez eszményi tiszta alakját.

Zrínyi Miklós. (1508—1566.)

Zrínyi Miklós horváth bán, a szigetvári hős, egyik részese történelmünk e fényes családi nevének, melynek igazi ragyogását a költő és hadiíró adta meg. Szigetvár védelmét Zrínyi katonai és császári hűségén kívül kettő tette nevezetessé: Szulejman szultán halála és Zrínyi Miklós unokaöccsének hatalmas eposza, a Zríniás. A német császár csak pár nap előtt mint az uralkodó iránti magasztos példára hivatkozott Zrínyire, akinek hősiessége, mint mondá, sok német ifju szívét megdobogtatja.

Pálffy János. (1664—1752.)

Pálffy János mint jeles hadvezér a dinasztikus hűség mintaképe. Előkelőséget Tökölly szabadságharcának lektüzdésében való résztvevése szerezte neki, főleg a párkányi és esztergomi csatákban. Az udvar nagy kegyet élvezte s mint tábornagy halt meg Milanóban.

Béla király névtelen jegyzője. (XIII. században.)

Anonymus Belae Regis Notarius, Béla király névtelen jegyzőjéről csak igen kevés pozitív életrajzi adatot tudtak kinyomozni a történetbúvárok. A névtelen jegyző pedig igen nevezetes helyet foglal el a magyar történetírásban, mert ő a legrészletesebb megírója a honfoglalás történetének. Benne tisztelhetjük a magyar történetírás atyját.

Verbőczy István (1476—1520.)

Verbőczy István egy ugocsamegyei szerény köznemes család ivadéka. Olaszország egyetemén képezve ki magát, korának egyik kiváló műveltségű férfja volt. Különös jártasságát a hazai jogban előbb megyéjében, később a kir. Kurián teljesített bíraskodási működésének köszönte volt. Volt országbíró, erdélyi vajda, ítelőmester. 1505-ben ő fogalmazta meg a rákosi országgyűlésnek a trónutódlás iránt intézkedő végzését.

Tinódy Sebestyén. (1505—1559.)

A vándor hegedűsök romantikus korának legrokonszenvesebb alakja Tinódy Sebestyén, akit a maga idejében országsherte Lantos Sebestyennek neveztek. Tinódy egy fehérmegyei nemesi család ivadéka volt; pályáját enyingi Török Bálint hadi szolgálatában kezdte. Mikor ura 1541-ben török fogságba esett és a konstantinápolyi hét toronyba került, ő is „bubánatba merül“ és egyik ne-

mesi udvarból a másikba kóborolt. 1548-ban Kassán öt esztendei pihenőt tartott s itt készítette énekeinek nagy részét. Kassáról ezután tovább indulván, 1553-ban Kolozsváron allapodott meg, ahol megírta Erdély történetét, melyben Martinuzzi kormányzásának végső idejét festi. Életének végét Nádasdy Tamás nádor udvarában töltötte, ahol meg is halt körülbelül 1559-ben.

Szerkesztői üzenetek.

Gy . . . . V . . . . Nagy-Enyed. „Próbáltalak nem szeretni téged.“ Próbát nem üti, papirkosár tartalmát szaporítja.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Báli selyemszöveteket 35 krtól

14 frt 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikos, koezkázott, mintázottak, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 különböző szín és mintázatban stb.) a megrendelt áru postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldik: HENNEBERG G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyárai ZÜRICHBEN. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (4)

223—897. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság által Alsófehérmegye árvászekének Báldea Nierlae az általa képviselt Báldea Nisztor és Sándru, Domsa Szonella, Báldea Andrei s általa képviselt Báldea Juon elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 150 frt tőke, ennek 1895. évi január hó 1-ső napjától járó 8% kamatai, 19 frt 15 kr már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt 65 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Báldea Juon Iuj Andrei nevében álló o-szilvási 66 sz. tjkvben A + 1—13 r. sz. a. ingatlanaira 433 frt megállapított kiküldési árban elrendeltetett s árverést kéro gyámhatóságuk a 24 97. sz. a. végzésben elrendelt árvereshez csatlakozása is kimondatik.

Az árverés 1897. évi október hó 23-ik napján d. c. 10 órakor Oláh-szilvás községben fog megtartatni. Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételart az árverés jogerőre váltá után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 60 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt, a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál letézni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint tkvi hatóságnál és Oláh-Szilvás község elöljáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság Nagy-Enyed, 1897. márczius hó 10-én.

Csernátóni Vajda Péter.

1240 1—1

kir. járásbíró.

Eladó birtok.

Alsó-Fehérmegyében a tövisi vas-utállomástól 10 perez távolságra fekvő Diód községben 300 k. holdas tagosított, eddig házilag kezelt birtok eladó. Gyönyörű lakás, kitünő levegő, kitünő gyümölcs és szőlőtermő hely.

Értekezhetni Gaal Béla tulajdonossal Diódon, u. p. Tövis. Ügynökök nem díjaztatnak.

1229 3—4

Szám 5425—1897.

Árverési hirdetmény.

A Remete, Ponor, Mogos és Kisgyógyapatak községek birtokos közönségének tulajdonát képező és Remete község határán a „Doszu Blidáruľuj“ nevű dűlőben fekvő 70 kat. hold átlag 90 éves, 16000 úrköbméterre becsült bükk tűzifa **a folyó évi október hó 4-én d. e. 10 órakor** a helyszínén tartandó írás és szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

A letarolandó erdő a tövisi vasuti állomástól 20 kilométernyire, a 10 kilométernyire usztatásra a rendkívül olesón berendezhető tövisi patak mellett fekszik.

Az árverési és szerződési feltételek a nagyenyedi járás szolgabírói hivatalánál Nagy-Enyeden a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kikiáltási ár úrköbméterenként 50 kr, bánatpénzül a kikiáltási ár 5%-a, vagyis 400 frt teendő le.

Nagyenyedi járás főszolgabírájától.

Nagy-Enyeden, 1897. szept. 25-én.

Szász József,
főszolgabíró

1235 1—2

The Continental
Bodega Company.
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
• Tarragona s. a. l.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:
Nagy-Enyeden
Winkler János
urnál.

1168 8—20

Árverési hirdetmény.

Alóliirt igazgatóság közhírré teszi, hogy **1897. október hó 10-én délelőtt 8 órakor** az igazgatóság irodái helyiségében (Magyar-utca 42. szám) 5315 liter különböző évjáratu bor fog nyilvános árverésen eladatni.

A borok 8 tétel alatt fognak árverés alá bocsátatni s az árverezők tartoznak az illető tétel alatti bor kikiáltási árának 5%-át bánatpénzül előre letenni.

Az árverezés előtt megfelelő bánatpénzrel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók.

A m. kir. vinczellériskola igazgatósága.

1233 1—3

Pályázati hirdetmény.

A gyulafehérvári húsfogyasztási szövetkezet pályázatot hirdet mészárosi állásra.

A mészárosnak feladata:

a) a marha-bevásárlás, b) levágás, c) saját költségén való be- és kiszállítás, d) kimérés, e) oly mészárszéki helyiséget rendelkezésre bocsátani, mely kellő elválasztás mellett kóser hus kimérésére is alkalmas legyen, f) tartozik segéd-személyzetről gondoskodni, g) olvistállóról rendelkezni, mely 8—12 marha

befogadására alkalmas és az állatok el-tartásáról gondoskodni, h) jégveremhez szükséges kellő helyiséget, i) apromarha tartására szükséges akolnak való helyiséget rendelkezésre bocsátani, k) az állatok bőre, belső része, faggyu stb.-ből álló hulladékot felajánlandó árban köteles átvenni.

A vállalkozók közöljek a havi fizetés iránti igényüket. Tartoznak 1000 frot készpénzben, vagy tehermentes ingatlanban óvadékként letenni

A pályázat határideje folyó évi **október 10-ig** és pályázók tartoznak 50 frt bánatpénzrel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat Tóthi Szabó Sándor ezimére (Gyulafehérvárt Közép-utca 206.) beadni.

Gyulafehérvárt, 1897. évi szeptember hó 24-én.

1239 1—1

A gyulafehérvári húsfogyasztási szövetkezet.

I. magyar királyi szabadalmazott**OSZTÁLY-SORSJÁTÉK**

A magyar kir. osztálysorsjáték
50,000 nyereményének
jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint

1.000,000 korona.
Egy millió

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények	Korona
1 „	600,000
1 „	400,000
1 „	200,000
2 „	100,000
1 „	90,000
1 „	80,000
1 „	70,000
2 „	60,000
1 „	40,000
5 „	30,000
1 „	25,000
7 „	20,000
3 „	15,000
31 „	10,000
67 „	5,000
3 „	3,000
432 „	2,000
763 „	1,000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40

50000 nyeremény és jutalom **13.160,000** kor. összegben, mely 6 osztályban sorsoltatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kislutri megszűnik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállnak és az illető sorsjegyek eladattak. Nélunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vetellel ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100,000 és **50,000**
eredeti sorsjegyből és pénznyereményből

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kislutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ely előnyös esélyekkel szemben mindenki nyujtsa kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50,000 nyeremény a mellette álló nyeremény-jegyzékből látható; ezen nyeremények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizettetik.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz:

6 frt egy egész eredeti sorsjegy
3 „ egy fél „ „
1.50 „ egy negyed „ „
0.75 „ egy nyolczad „ „

A húzások a fővárosi vígadó épületeben nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelyiségünkben elárusítjuk vagy utánvételt, vagy az összeg postautalványnyali beküldése ellenében ajánlott levelben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes húzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelményeket f. e. **október hó 9-ig** fogadunk el.

Török A. és Társa

a magy. királyi osztály-sorsjáték főelárusítói,
BUDAPEST, Váci-körut 4/P. szám.